

Information

ANMELDELSE

Redundansen om den varme grød

Henriette E. Møller skriver smukt, men gentager sig selv en hel del på sine vandringer ind og ud af sine personer

Af: ERIK SKYUM-NIELSEN

8. maj 2008

Henriette E . Møller skriver smukt, men gentager sig selv en hel del på sine vandringer ind og ud af sine personer

Blot 15 måneder efter sit udspil med *Jelne* (for hvilken hun modtog Danske Banks Debutantpris 2007) er Henriette E . Møller (f. 1976) parat med endnu en lille, velskreven, stilsikker roman om følelser og fornemmelser og om samspillet mellem fortid og nutid. Uha, det begynder at ligne en hel føljeton, ikke mindst fordi debutromanens hovedperson nu er blevet til bifigur, samtidig med at der dukker nye sideskikkelser op, der allerede truer med at blive centralkarakterer i nye bøger.

At et større romanværk må frygtes under opbygning, indikeres også af stilen, som er den samme hektisk repetitive, febrilsk fluktuerende, snakkende strøm, der uhindret glider ind i og gennem og ud af personer. Mere herom senere.

Kaiser bygges op omkring tre aftener inde i og mellem tre kvinder fra lige så mange generationer. I den første og længste del, der udspiller sig i april, ligger Albert Kaiser og skal dø omgivet af 1) Ebba, sin hustru gennem et halvt

århundrede, 2) datteren Agnete, der pudsigt blev nok undfanget i den tid, hvor Ebba serverede for de tyske soldater i Café Mokka på Strøget, og 3) datterdatteren Ida, der læser litteraturvidenskab, skriver speciale om Bang og (som ovenfor antydnet) er veninde med Jelne, hovedperson i fjor.

Anden del, der foregår i maj, følger de tre kvinder ad adskilte ruter i hovedstaden eller siddende i hvert sit fysiske og psykiske rum. Tredje del bringer dem atter sammen i lejligheden, hvor Albert døde, nu for at fejre Agnetes fødselsdag. Med sig fra plejehjemmet ved Søerne bringer Ebba i sin taske en vis genstand, som måske kan optø den is af fortællelser og hemmelighedskræmmerier, der længe har ligget over familien som over så mange familier.

Der er på historien om disse tre kvinder den ikke uvigtige indre krølle, at sygeplejersken Agnete tilbage i 70'ernes midte, mens hun boede i Berlin, avlede Ida med en tysker, som i forvejen var gift med en anden, hvorfor man måske kan tale om en art 'Wiederholungszwang' på det psykiske og erotiske plan. Eller vi kan med naboen Solvej sige det mere bramfrit: "Hvad er det, der er med dig og din mor og tyske mænd?"

Repetitiv Møller-strøm

Dette gentagelsesmønster er dog for intet at regne imod den hang til repetitioner, der præger hele fortællingens stil. Jeg skal ikke kunne sige, om Henriette E. Møller har gået i skole hos Virginia Woolf eller Juliane Preisler, men det virker, som om hun én gang for alle har aflært al evne eller trang til at udtrykke ting fyndigt og kort. En forholdsvis enkel sætning som "Ebba savner ham" lyder opløst til Møller-strøm: "Hun savner ham, Ebba, hun savner ham hele tiden."

Og for at det ikke skal være lyv, gentages den tolv linjer efter, nu blot forskudt fra Ebba til Agnete. For som moderen savner sin Albert, længes datteren efter sin Manfred. Tanken på en mand får ikke fred, nej, man får ikke fred, det er fred, man ikke får, og det er man, der ikke får fred.

Heri ligger implicit den påstand, at menneskers indre liv følger forholdsvis enkle

baner. Bogens tre kvinder færdes ad adskilte ruter og befinder sig i forskellige rum, men deres øjeblikke består af idelige forsøg på at komme til rette med sig selv og omredigere på deres historie. Og her er det så, at stilen bliver vigtig. For ved at skrive, "Hun savner ham, Ebba, hun savner ham hele tiden" i stedet for den knappe version angiver Henriette E . Møller , at ethvert subjekt så at sige er situeret i tiden såvel som i kroppen, ja, at subjektet muligvis for det meste er sådan en slags snotforvirret dimsedut, der hele tiden kommer halsende efter fænomenerne og de sanser, vi møder dem med.

"Det er upassende at være utålmodig, når man sidder ved sin ægtemands, sin fars, sin morfars dødsleje," fastslår Henriette E . Møller .

Det er muligvis også upassende at være utålmodig, når man læser en stilsikker og raffineret roman om det kommende ligs hustru, datter og datterdatter. Men sådan læste jeg altså bogen - som den grelle modsætning mellem stofmæssig anoreksi og umådeholden stilmæssig fedme. Det kan blive både smukt og drøjt at følge Henriette E . Møller på hendes vej fra en i middelsvær grad manieret prosa frem mod en friere form.

esn@information.dk